

Verleden Verbeeld

Peiling onder digitaal stadspanel (december 2015)

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	4
Uitkomsten	5

4 februari 2016

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Ad Manders
tel.: 024-329 22 77 / 024-329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl (onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Samenvatting

Inleiding

Eind 2015 is onder het digitaal stadspanel Nijmegen een peiling over Verleden Verbeeld gehouden. De peiling geeft zicht op de bekendheid van en waardering voor bestaande initiatieven om het verleden van Nijmegen herkenbaar, zichtbaar en voelbaar te maken. Verder laat de peiling zien hoe de panelleden denken over nieuwe ideeën hiervoor, waarmee deze input oplevert voor het uitvoeringsplan Verleden Verbeeld voor de komende jaren. Aan de peiling hebben 1.230 panelleden en nog eens ruim 80 belangstellende Nijmegenaren deelgenomen.

Uitkomsten

Veel respondenten vinden de omschrijving 'historische stad' goed bij Nijmegen passen (90%). Alleen studentenstad scoort nog hoger (98%).

Een ruime meerderheid weet bij de vraag waar in Nijmegen men de Romeinse tijd herkent, terugziet of voelt spontaan één of meer zaken te noemen. Dat geldt ook voor de middeleeuwen en de Tweede Wereldoorlog. Voor de Vrede van Nijmegen is dat niet het geval. Een meerderheid geeft aan dat men in de stad weinig tot niets over deze gebeurtenis terugziet.

Een aantal initiatieven in het kader van Verleden Verbeeld wordt spontaan genoemd (bijvoorbeeld routes en visualisaties m.b.t. de Romeinse tijd en de Liberation route). Andere initiatieven worden nauwelijks spontaan genoemd (bijvoorbeeld de Romeinse kijkkast op de St. Josephhof, de visualisaties van de middeleeuwse Hertsteegpoort en de stadsmuur op het Hertogplein en de visualisaties van de verdwenen St. Janskapel en de twee grafkeldertjes op de Korenmarkt). De 'Verloren Toren' wordt wel spontaan genoemd, maar dan als iets uit de Romeinse tijd (in plaats van uit de middeleeuwen).

Als doorgevraagd wordt op de verschillen bestaande initiatieven voor het zichtbaar maken van het verleden van Nijmegen, blijken diverse initiatieven goed bekend en veel gezien/bezocht te zijn. Ook worden veel initiatieven aantrekkelijk gevonden.

	bekend	gezien/bezocht	aantrekkelijk
Huis van de Nijmeegse Geschiedenis in Mariënburghkapel	85%	47%	83%
Open monumentendag in Nijmegen	85%	39%	93%
resten van Romeinse stadsmuur onder casino aan Waalkade	83%	64%	48%
visualisaties middeleeuwse Hertsteegpoort en stadsmuur op Hertogplein	73%	60%	47%
reconstructie van 'Verloren Toren' in fietsenkelder onder Plein '44	64%	49%	77%
De 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof	62%	43%	76%
Nijmegen graaft!: publieksopgraving in april-mei 2014 in het Waalfront	62%	6%	86%
Liberation route in Nijmegen en omgeving	54%	11%	79%
visualisaties verdwenen St. Janskapel en twee grafkeldertjes op Korenmarkt	39%	25%	79%
Tijdpad: wandeling langs het Romeins verleden in Nijmegen-Oost	36%	9%	73%
024geschiedenis (24 uur van de Nijmeegse geschiedenis)	24%	9%	85%
reconstructie 9 meter hoge Romeinse zuil in Eikstraat in Nijmegen-Oost	22%	12%	55%
Romeinse kijkkast op de St. Josephhof	21%	9%	48%

Figuur 1: Percentage dat initiatief kent, percentage dat initiatief gezien/bezocht heeft en percentage dat initiatief aantrekkelijk vindt.

De volgende initiatieven scoren op alle drie de punten - bekend, bezocht/gezien en aantrekkelijk - goed:

- Huis van de Nijmeegse Geschiedenis;
- Open Monumentendag;
- Reconstructie 'Verloren Toren';
- 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof.

En de volgende initiatieven scoren op alle drie de punten minder goed:

- reconstructie Romeinse zuil in Nijmegen-Oost;
- Romeinse kijkkast op de St. Josephhof.

Vijf initiatieven zijn relatief minder gezien/bezocht, maar scoren hoog op aantrekkelijkheid:

- Nijmegen graaft!: publieksofgraving in april-mei 2014 in het Waalfront;
- Liberation route in Nijmegen en omgeving;
- visualisaties verdwenen St. Janskapel en twee grafkeldertjes op Korenmarkt;
- Tijdpad: wandeling langs het Romeins verleden in Nijmegen-Oost;
- 024geschiedenis (24 uur van de Nijmeegse geschiedenis).

Er zijn 19 nieuwe ideeën voor het zichtbaar maken van het verleden van Nijmegen voorgelegd. Voor de meeste daarvan geldt dat een (ruime) meerderheid ze als goede ideeën bestempeld.

Men mocht de drie beste nieuwe ideeën kiezen. Het meest aangevinkt zijn:

- beter zichtbaar maken van de Romeinse geschiedenis in het centrum (38%);
- website met alle historische locaties en evenementen (31%);
- beter zichtbaar maken van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in het centrum (27%);
- gebouwen in de historische binnenstad toegankelijk maken voor bezoek (27%);
- resten van de Romeinse muur terugbrengen op de Waalkade (24%).

Diverse ideeën, die relatief veel als 'beste ideeën' aangevinkt zijn, hebben betrekking op het *centrum*. Ideeën m.b.t. zaken buiten het centrum (Kops Plateau, nieuwbouwwijken) zijn minder aangevinkt. Dat geldt ook voor de ideeën m.b.t. archeologische vondsten en opgravingen.

Verder valt op dat de ideeën m.b.t. de *Romeinse tijd*, de *Tweede Wereldoorlog* en de *middeleeuwen* over het algemeen beter scoren dan de ideeën m.b.t. andere periodes (Bataafse geschiedenis, interieurs einde 19e/begin 20e eeuw, industrieel verleden). Wel valt met betrekking tot de middeleeuwen op dat 'meer aandacht voor de middeleeuwse schilders Gebroeders van Limburg' heel weinig is aangevinkt (4%).

Aan het slot van de vragenlijst kon men nog aanvullingen op de nieuwe ideeën geven. Relatief veel genoemd zijn manieren om de communicatie en informatie over de initiatieven te verbeteren, het duidelijk(er) zichtbaar maken van vooroorlogs Nijmegen (bijvoorbeeld met foto's in het centrum) en meer aandacht voor de historie van de Waalkade.

Inleiding

In de periode 2011-2014 is gewerkt aan de uitvoering van het “Masterplan Verleden Verbeeld; zichtbaar en beleefbaar maken van de rijke geschiedenis van Nijmegen”. Daarna heeft het college het “Uitvoeringsplan 2015 & Aanpak uitvoeringsplan 2016-2018” vastgesteld. Voor de uitvoering van projecten ná 2015 wil het college de stad intensief betrekken. Eind 2015 is in overleg met de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling een peiling onder het digitaal stadspanel over Verleden Verbeeld uitgevoerd, die zowel met de uitvoering van de afgelopen jaren als met de projecten voor de komende jaren te maken heeft. De peiling laat zien in hoeverre de panelleden de in de afgelopen jaren gerealiseerde initiatieven kennen en bezocht hebben en hoe ze deze waarderen. En de peiling laat zien hoe de panelleden denken over een aantal ideeën voor nieuwe initiatieven. Met dat laatste levert de peiling input voor het uitvoeringsplan voor de komende jaren. Er wordt gestreefd naar een plan dat door verschillende partijen in de stad - bewoners, cultuurhistorische organisaties, ondernemers en anderszins betrokkenen - gedragen wordt.

Het digitaal stadspanel bestaat uit een grote groep burgers (december 2015: circa 3.950 leden), die bereid zijn om een aantal keer per jaar een korte vragenlijst in te vullen over een onderwerp dat binnen de gemeente speelt. De leden zijn evenwichtig gespreid naar leeftijd en stadsdeel. Desondanks is het panel niet helemaal representatief voor de Nijmeegse bevolking. Zo is het aandeel hoger opgeleiden onder de panelleden relatief hoog.

Aan de peiling over verleden verbeeld hebben 1.230 panelleden deelgenomen (een respons van 31%). De verdeling naar stadsdeel voor de respondenten sluit goed aan bij die voor de volwassen Nijmegenaren. Voor de verdeling naar leeftijd is dat anders; aan de peiling hebben relatief veel 50-64-jarigen en relatief weinig 18-34-jarigen deelgenomen.

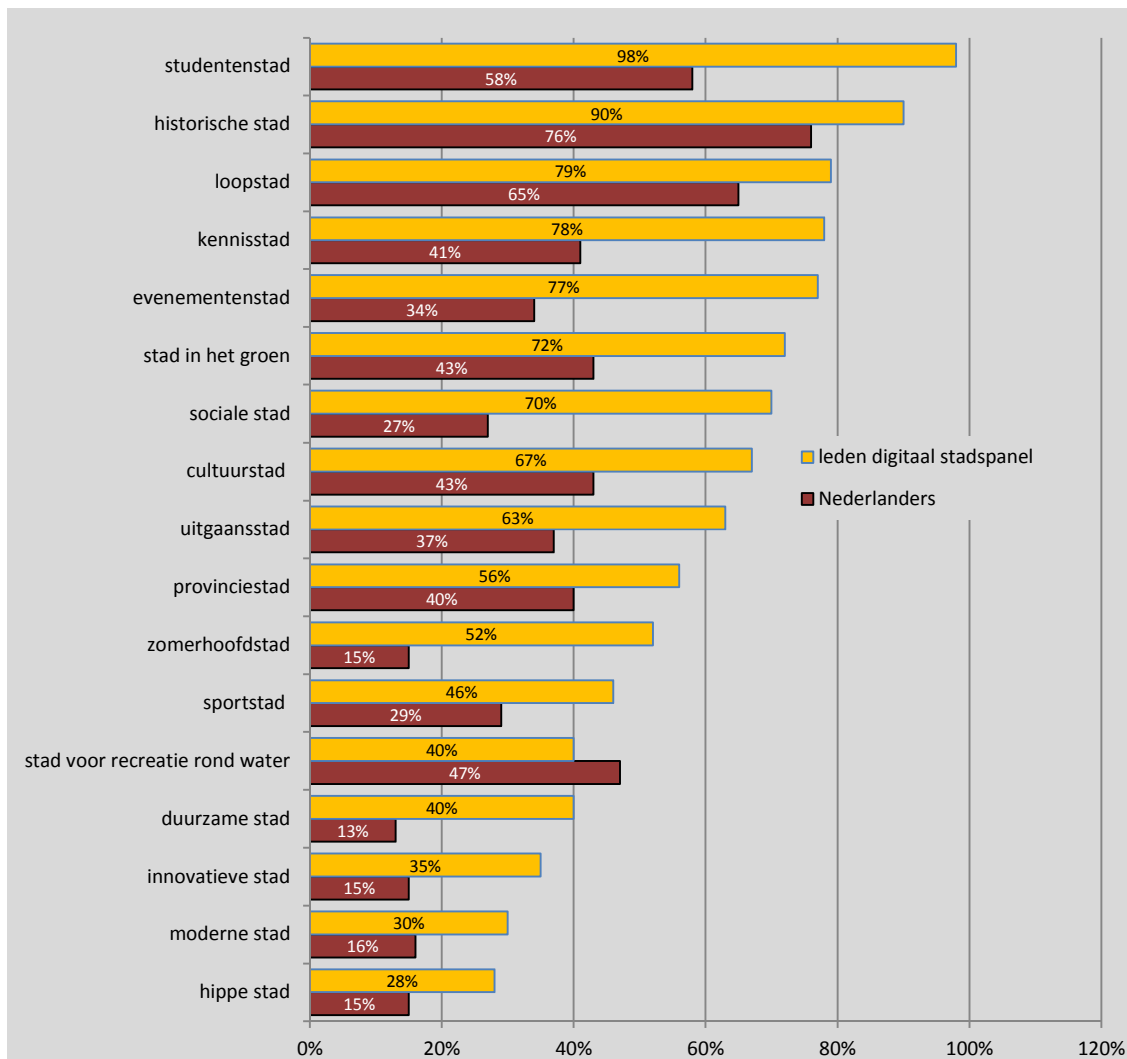
De vragenlijst kon - behalve door de panelleden - ook door andere belangstellende Nijmegenaren ingevuld worden. Daartoe is via sociale media een oproep gedaan. Ruim 80 Nijmegenaren hebben gehoor gegeven aan die oproep. De uitkomsten voor die Nijmegenaren liggen dicht in de buurt van die voor de panelleden. Daarom zijn in deze rapportage de uitkomsten voor de panelleden en de overige Nijmegenaren niet apart weergegeven.

We bedanken stagiaire Kristel Henquet voor haar bijdrage aan deze peiling (ontwikkelen van vragenlijst en hulp bij verwerken uitkomsten).

Uitkomsten

Ziet men Nijmegen als historische stad?

Aan het begin van de vragenlijst zijn 17 omschrijvingen van Nijmegen voorgelegd, waaronder *historische stad*. Voor iedere omschrijving kon men aangeven hoe goed men deze bij Nijmegen vindt passen. In mei 2015 hebben we deze vraag ook voorgelegd aan Nederlanders (nulmeting naar imago van Nijmegen in het kader van breder onderzoek naar de effecten van het speciale evenementenjaar 2016).

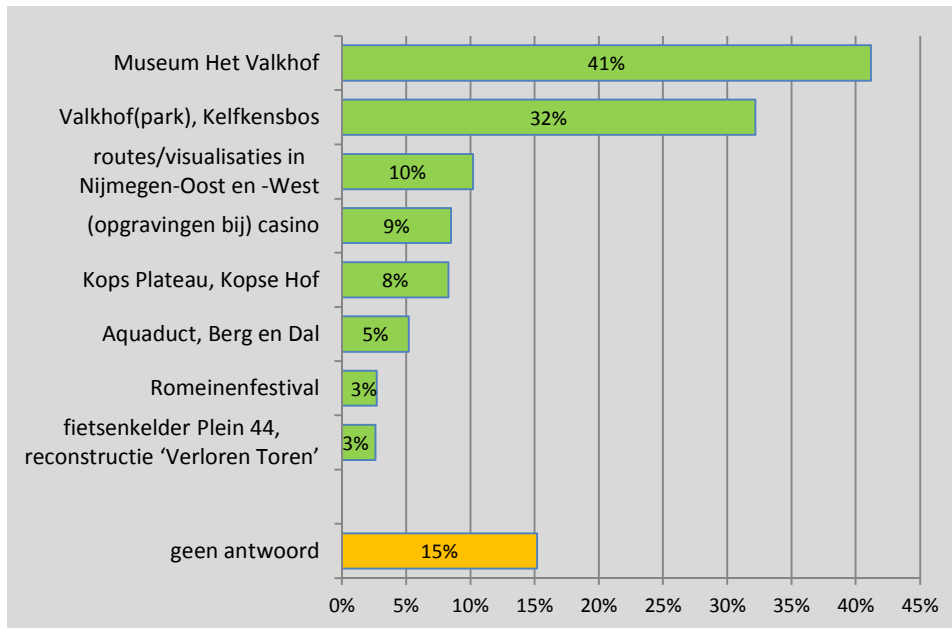
Figuur 2: Welke omschrijvingen vindt men goed bij Nijmegen passen?

Van de panelleden vindt 90% de omschrijving *historische stad* goed bij Nijmegen passen. Alleen *studentenstad* scoort nog hoger (98%). Bij de Nederlanders staat *historische stad* bovenaan; 76% vindt deze omschrijving goed bij Nijmegen passen.

Wat roepen verschillende historische periodes op?

Aan de panelleden zijn vier belangrijke perioden/gebeurtenissen uit de Nijmeegse geschiedenis voorgelegd. Per periode/gebeurtenis is gevraagd waar men deze in Nijmegen concreet herkent, terugziet of voelt. Daarbij is aangegeven dat men bijvoorbeeld locaties, reconstructies, gebouwen, exposities of routes kon noemen. Het gaat om een open vraag. Men moest spontaan zaken noteren en kon dus niet kiezen uit diverse antwoordmogelijkheden.

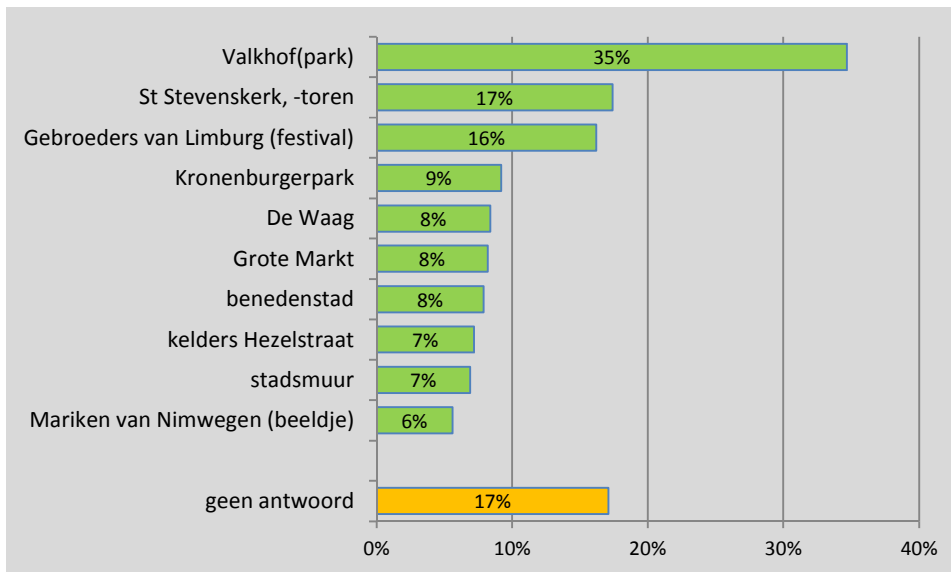
Romeinse tijd

Figuur 3: De Romeinse tijd herkent, ziet of voelt men in Nijmegen in ...

Een ruime meerderheid van de panelleden noemt één of meer zaken bij de vraag waar in de stad men de Romeinse tijd herkent, terugziet of voelt (85%). Het meest genoemd zijn Museum Het Valkhof en Valkhof(park)/Kelfkensbos. Ook initiatieven in het kader van Verleden Verbeeld worden genoemd (routes/visualisaties). Een van die initiatieven wordt nauwelijks genoemd, namelijk de Romeinse kijkkast op de St. Josephhof. Opvallend is dat een aantal panelleden de reconstructie van de Verloren Toren noemt. Deze toren stamt uit de middeleeuwen.

Middeleeuwen

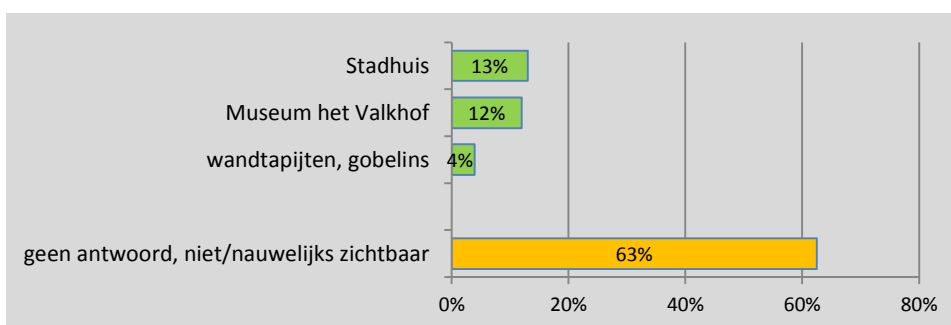

Figuur 4: De middeleeuwen herkent, ziet of voelt men in Nijmegen in ...

Een ruime meerderheid van de panelleden noemt één of meer zaken bij de vraag waar in de stad men de middeleeuwen herkent, terugziet of voelt (83%). Het meest genoemd is Valkhof(park), gevolgd door St Stevenskerk/-toren en Gebroeders van Limburg(festival).

Enkele initiatieven in het kader van Verleden Verbeeld worden nauwelijks spontaan genoemd: de visualisaties van de middeleeuwse Hertsteegpoort en de stadsmuur op het Hertogplein, de visualisaties van de verdwenen St. Janskapel en de twee grafkeldertjes op de Korenmarkt en de reconstructie van de 'Verloren Toren' in de fietsenkelder onder Plein 44 (laatste is wel genoemd bij Romeinse tijd).

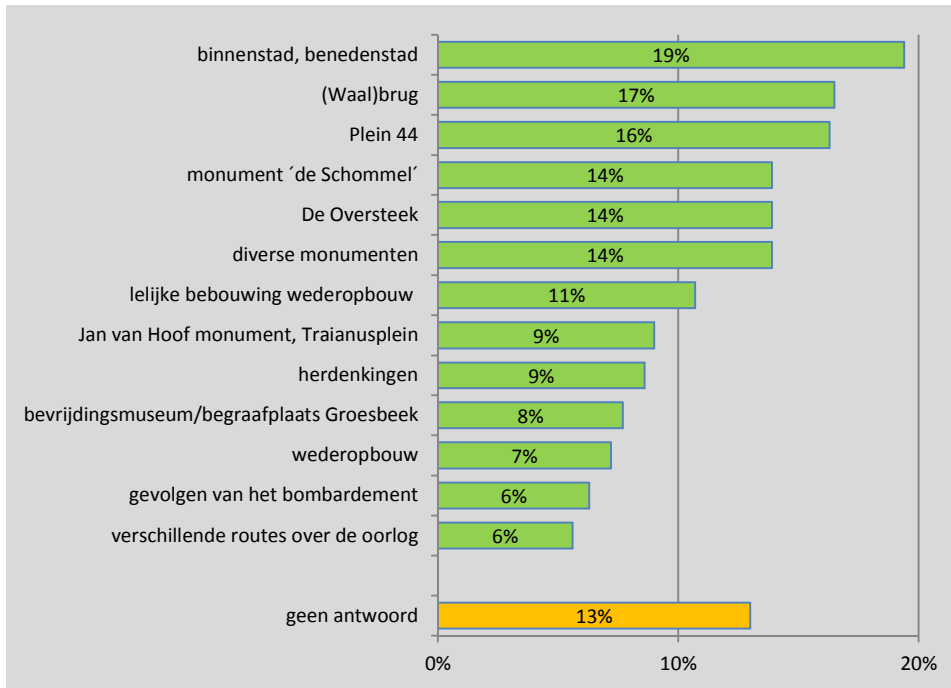
Vrede van Nijmegen

Figuur 5: De Vrede van Nijmegen herkent, ziet of voelt men in Nijmegen in ...

Een meerderheid geeft aan dat men de Vrede van Nijmegen niet of nauwelijks in Nijmegen herkent, terugziet of voelt (63%). Voor zover men dat wel doet, noemt men vooral het stadhuis en Museum Het Valkhof.

Tweede Wereldoorlog

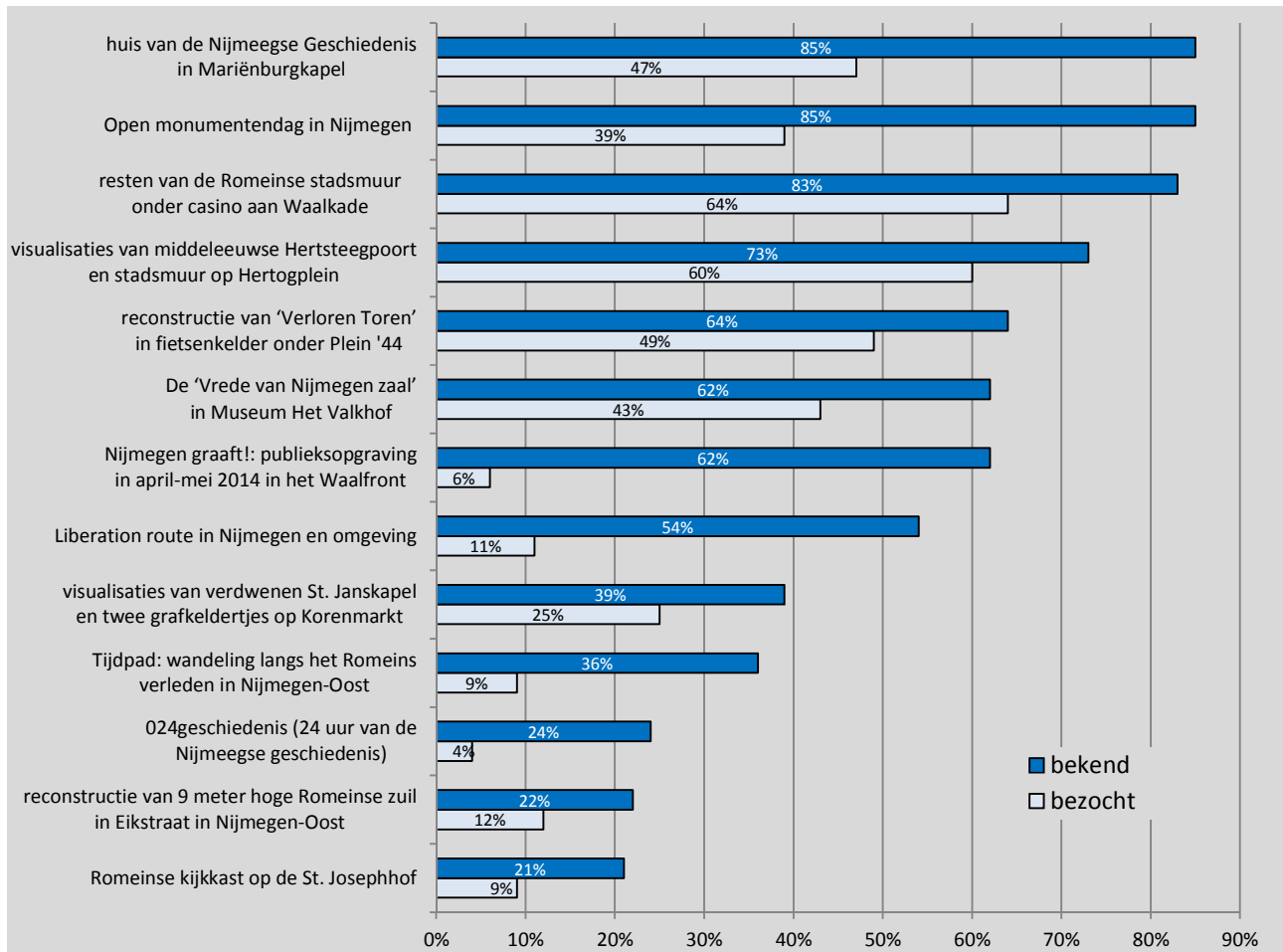
Figuur 6: De Tweede Wereldoorlog herkent, ziet of voelt men in Nijmegen in ...

Een ruime meerderheid van de panelleden noemt één of meer zaken bij de vraag waar in de stad men de Tweede Wereldoorlog herkent, terugziet of voelt (87%). Het meest genoemd zijn binnen-/benedenstad, de Waalbrug, Plein 44, het monument 'de Schommel' en De Oversteek. Ook een initiatief in het kader van Verleden Verbeeld (Liberation route) wordt genoemd.

Bekendheid bestaande initiatieven voor zichtbaar maken van verleden

Aan de panelleden zijn 13 initiatieven voorgelegd, die de afgelopen jaren ontwikkeld zijn - deels in het kader van Verleden Verbeeld - om de geschiedenis van Nijmegen in en rondom de stad meer zichtbaar te maken. Per initiatief kon men aangeven of men het kent en bezocht heeft.

Figuur 7: Bekendheid bestaande initiatieven om verleden meer zichtbaar te maken.

De bekendste initiatieven zijn: het huis van de Nijmeegse Geschiedenis (bij 85% bekend), de Open Monumentendag (eveneens bij 85% bekend) en de resten van de Romeinse stadsmuur onder het casino (bij 83% bekend).

Ook goed bekend zijn enkele initiatieven, die spontaan (bij de vorige vraag) niet heel veel genoemd zijn: de visualisaties van de middeleeuwse Hertsteegpoort en de stadsmuur op het Hertogplein (73%), de reconstructie van de 'Verloren Toren' in de fietsenkelder onder Plein 44 (64%) en de 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof (62%).

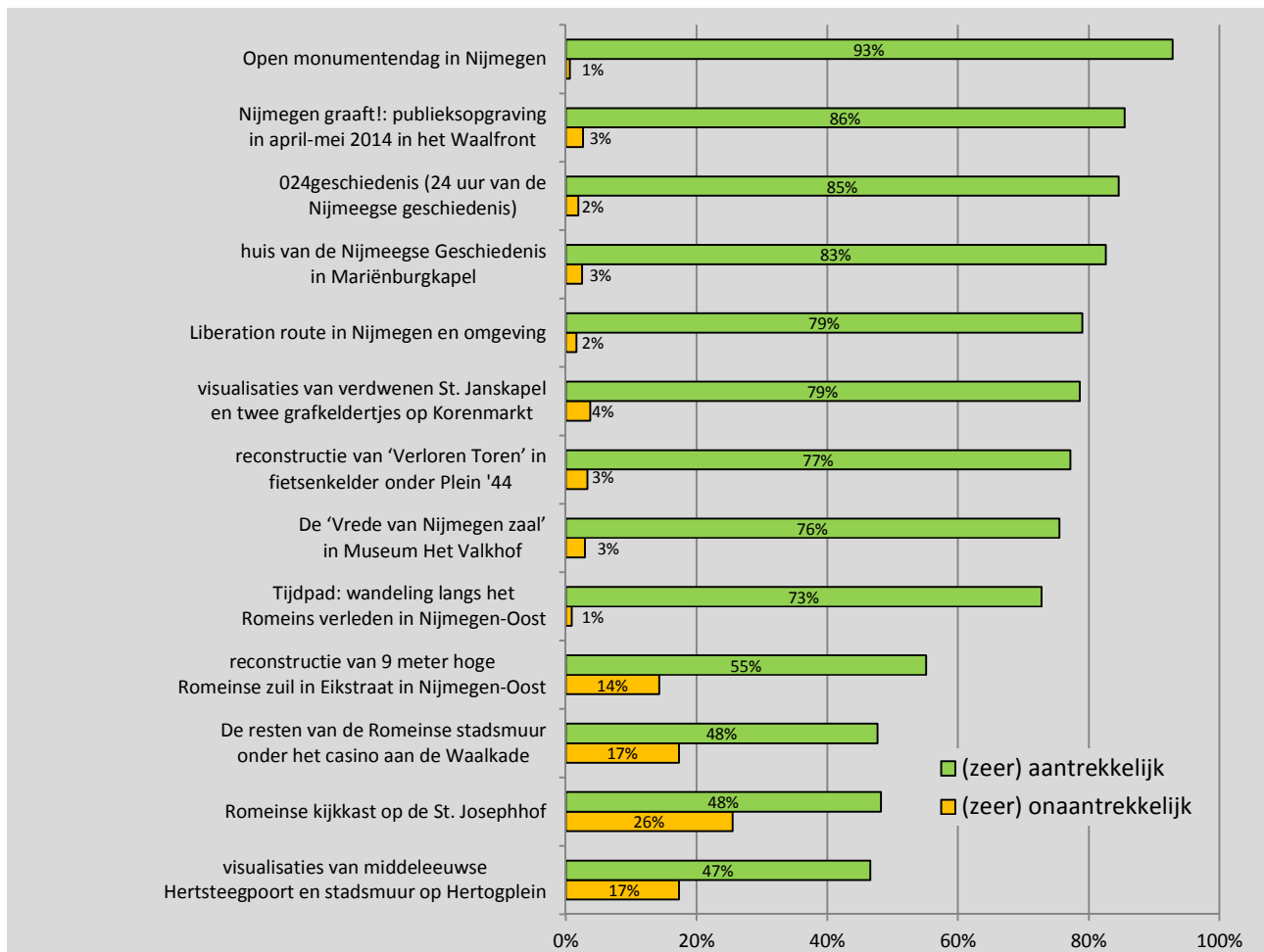
En ook voor andere initiatieven geldt dat (veel) meer panelleden ze kennen dan dat ze deze spontaan noemen: de Liberation route, de visualisaties van de verdwenen St. Janskapel en de twee grafkeldertjes op de Korenmarkt, de wandeling langs het Romeins verleden in Nijmegen-Oost, de reconstructie van de Romeinse zuil in de Eikstraat in Nijmegen-Oost en de Romeinse kijkkast op de St. Josephhof.

De volgende initiatieven zijn door relatief veel panelleden gezien/bezocht:

- resten Romeinse stadsmuur onder casino (64%);
- visualisaties middeleeuwse Hertsteegpoort en stadsmuur op Hertogplein (60%);
- reconstructie 'Verloren Toren' (49%);
- Huis van de Nijmeegse geschiedenis (47%);
- 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof (43%);
- Open Monumentendag in Nijmegen (39%).

Waardering voor bestaande initiatieven

Aan de panelleden die een initiatief gezien/bezocht hebben, is gevraagd naar een oordeel erover. Men kon kiezen uit vijf antwoordmogelijkheden; van 'zeer aantrekkelijk' tot 'zeer onaantrekkelijk'.

Figuur 8 Oordeel over de initiatieven die men gezien/bezocht heeft.

Voor alle initiatieven geldt dat de groep die het initiatief aantrekkelijk vindt (veel) groter is dan de groep die het tegenovergestelde vindt. Bij 9 initiatieven is dat verschil heel groot en vindt tussen de 73 en 93% het initiatief aantrekkelijk (versus tussen de 1 en 3% onaantrekkelijk). Bij 4 initiatieven is dat verschil kleiner - maar nog altijd groot - en vindt tussen de 47 en 55% het initiatief aantrekkelijk (versus tussen de 14 en 26% onaantrekkelijk).

Ranglijsten bestaande initiatieven

In de onderstaande figuur hebben we ranglijsten voor de 13 bestaande initiatieven weergegeven: voor de bekendheid, voor het gezien/bezocht hebben en voor het oordeel (aantrekkelijkheid).

De relatief gunstige scores hebben we groen gemarkeerd. Dit geeft een compact overzicht van welke initiatieven goed bekend, veel gezien/bezocht én positief beoordeeld worden, en andersom van welke initiatieven minder bekend, minder gezien/bezocht en relatief minder gunstig beoordeeld worden.

	RANGLIJSTEN:		
	bekend	gezien/bezocht	aantrekkelijk
	54-85%	39-64%	73-93%
Huis van de Nijmeegse Geschiedenis in Mariënburghkapel	1	4	4
Open monumentendag in Nijmegen	1	6	1
resten van Romeinse stadsmuur onder casino aan Waalkade	3	1	11
visualisaties middeleeuwse Hertsteegpoort en stadsmuur op Hertogplein	4	2	13
reconstructie van 'Verloren Toren' in fietsenkelder onder Plein '44	5	3	7
De 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof	6	5	8
Nijmegen graaft!: publieksofgraving in april-mei 2014 in het Waalfront	6	12	2
Liberation route in Nijmegen en omgeving	8	9	5
visualisaties verdwenen St. Janskapel en twee grafkeldertjes op Korenmarkt	9	7	6
Tijdpad: wandeling langs het Romeins verleden in Nijmegen-Oost	10	10	9
024geschiedenis (24 uur van de Nijmeegse geschiedenis)	11	13	3
reconstructie 9 meter hoge Romeinse zuil in Eikstraat in Nijmegen-Oost	12	8	10
Romeinse kijkkast op de St. Josephhof	13	10	12

Figuur 9 Ranglijsten voor 13 bestaande initiatieven voor het zichtbaar maken van het verleden: percentage dat initiatief kent, percentage dat initiatief gezien/bezocht heeft, percentage dat initiatief aantrekkelijk vindt.

De volgende initiatieven scoren op alle drie de punten groen:

- Huis van de Nijmeegse Geschiedenis;
- Open Monumentendag;
- Reconstructie 'Verloren Toren';
- 'Vrede van Nijmegen zaal' in Museum Het Valkhof.

En de volgende initiatieven scoren op alle drie de punten grijs:

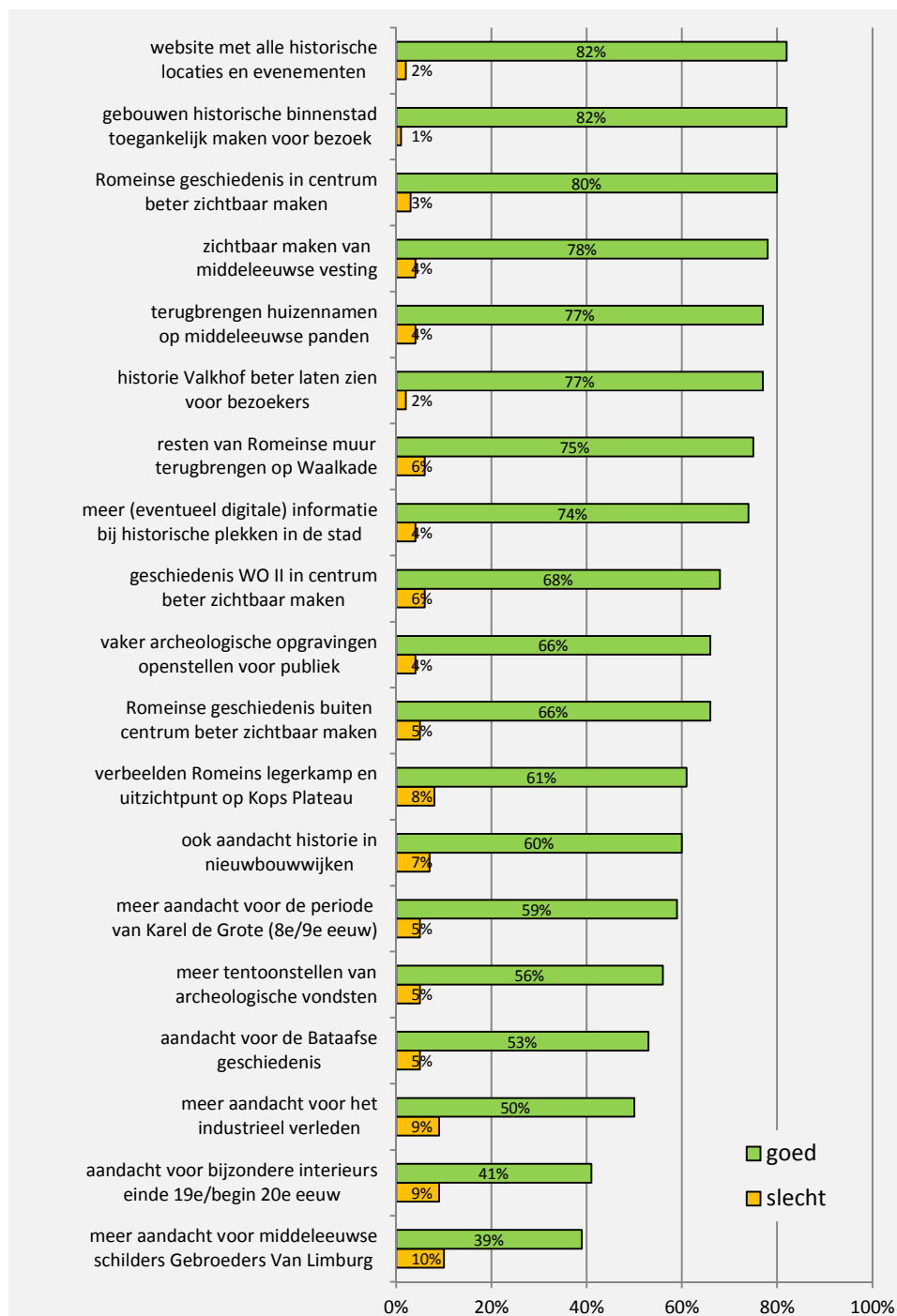
- reconstructie Romeinse zuil in Nijmegen-Oost;
- Romeinse kijkkast op de St. Josephhof.

Vijf initiatieven zijn relatief minder gezien/bezocht, maar scoren hoog op aantrekkelijkheid:

- Nijmegen graaft!: publieksofgraving in april-mei 2014 in het Waalfront;
- Liberation route in Nijmegen en omgeving;
- visualisaties verdwenen St. Janskapel en twee grafkeldertjes op Korenmarkt;
- Tijdpad: wandeling langs het Romeins verleden in Nijmegen-Oost;
- 024geschiedenis (24 uur van de Nijmeegse geschiedenis).

Oordeel over nieuwe ideeën voor zichtbaar maken van verleden

Aan de panelleden zijn 19 nieuwe ideeën voorgelegd voor het meer zichtbaar maken van het verleden van Nijmegen. Het zijn ideeën aangereikt door de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Een deel van de ideeën is door de panelleden naar voren gebracht in eerdere peilingen onder het digitaal stadspanel (peiling over Verleden Verbeeld, uitgevoerd eind 2010; peiling over opening van De Oversteek, uitgevoerd eind 2013). Per idee is gevraagd of men dit een goed of slecht idee vindt om het historische profiel van de stad te versterken.

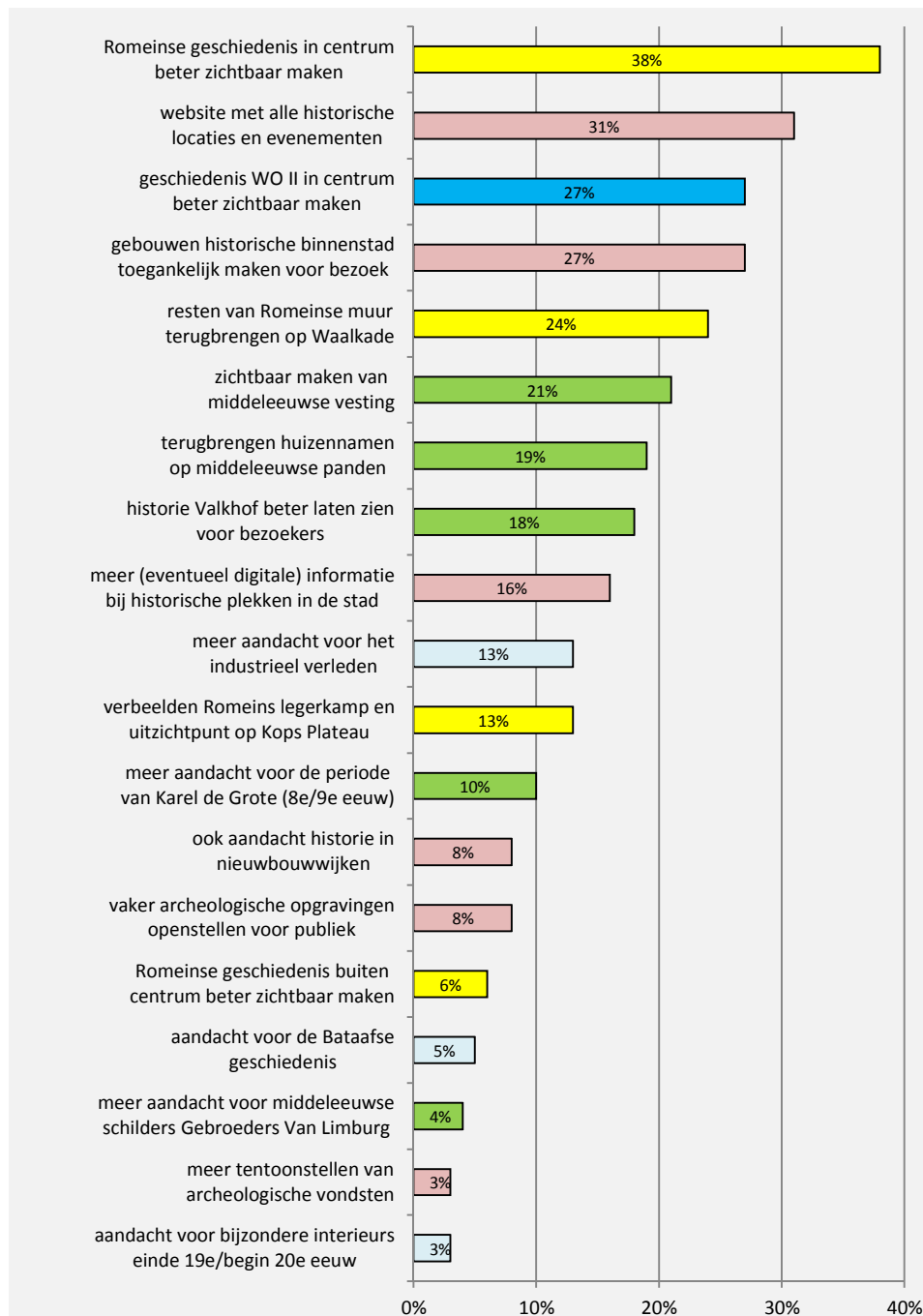

Figuur 10 Percentage dat het idee een goed dan wel slecht idee vindt voor het versterken van het historisch profiel van de stad.

Voor alle ideeën geldt dat de groep die het idee goed vindt veel groter is dan de groep die het idee slecht vindt. Voor veel ideeën geldt dat een ruime meerderheid het een goed idee vindt voor het versterken van het historisch profiel van de stad. Bij twee ideeën ligt het percentage 'goed idee' onder de vijftig procent: aandacht voor bijzondere interieurs eind 19^e/begin 20^e eeuw en meer aandacht voor de Gebroeders van Limburg.

Beste nieuwe ideeën voor zichtbaar maken van verleden

Na de beoordeling van de 19 nieuwe ideeën is gevraagd om de drie beste ideeën te kiezen.

Figuur 11 Beste nieuwe ideeën voor het zichtbaar maken van het verleden van Nijmegen.

Het meest aangevinkt als één van de drie beste ideeën is 'het beter zichtbaar maken van de Romeinse geschiedenis in het centrum' (38%), gevolgd door 'een website met alle historische locaties en evenementen' (31%), 'het beter zichtbaar maken van de geschiedenis van WOII in het centrum' (27%), 'gebouwen in de historische binnenstad toegankelijk maken voor bezoek' (27%) en 'resten van de Romeinse muur terugbrengen op de Waalkade' (24%).

Diverse ideeën, die relatief veel als 'beste ideeën' aangevinkt zijn, hebben betrekking op het *centrum*. Ideeën m.b.t. zaken buiten het centrum (Kops Plateau, nieuwbouwwijken) zijn minder aangevinkt. Dat geldt ook voor de ideeën m.b.t. archeologische vondsten en opgravingen.

Verder valt op dat de ideeën m.b.t. de *Romeinse tijd*, de *Tweede Wereldoorlog* en de *middeleeuwen* over het algemeen beter scoren dan de ideeën m.b.t. andere periodes (Bataafse geschiedenis, interieurs einde 19e/begin 20e eeuw, industrieel verleden). Met betrekking tot de middeleeuwen valt op dat 'meer aandacht voor de middeleeuwse schilders Gebroeders van Limburg' heel weinig is aangevinkt als één van de beste ideeën (4%).

Eigen ideeën voor zichtbaar maken van verleden

De laatste vraag aan de panelleden was of ze zelf nog ideeën hadden om de Nijmeegse geschiedenis in de stad en omgeving zichtbaar te maken.

De meest genoemde ideeën zijn:

- Communicatie- en informatievoorziening verbeteren ("meer info = meer draagvlak"):
  - App: bij wandel- en fietsroutes of in het algemeen. Eventueel met audio bij de routes. Met een zoekfunctie om online dingen op te zoeken.
  - Website: alle informatie bij elkaar, zowel informatief (bijv. jaarkalender, evenementen) als inhoudelijk (locaties, routes, oude kaarten).
  - Brochure of boekje (ook) op papier: met een kalender, verwijzingen, adressen, plattegronden en historische informatie. Eventueel in de vorm van een flyer die met De Brug meekomt, of bijvoorbeeld een halfjaarlijks gratis magazine.
  - Historische stadsgids/handboek Nijmegen, waarmee burgers zelf gasten in de stad kunnen rondleiden.
- Veelvuldige roep om de initiatieven die er al zijn bekender te maken. Veel panelleden geven aan niet te weten wat er allemaal is en dit jammer te vinden.
- Duidelijk(er) zichtbaar maken van vooroorlogs Nijmegen door middel van oude foto's op straat, met name rondom het station en de Grote Markt. Of door een tentoonstelling te organiseren over verloren erfgoed.
- Meer aandacht voor historie aan de Waalkade, een belangrijke plek van de oudheid tot nu. Hier kan ook de link met het heden goed gelegd worden: oude constructies zoals kranen terugplaatsen of naar aanleiding van de nevengeul ingaan op het belang van de Waal voor Nijmegen.

Andere vaker genoemde ideeën zijn:

- Aandacht voor industrialisatie, herbestemming oude fabriekspanden.
- Zichtbaar maken van (opgraving) Fort Krayenhoff.
- Gebied Kops Plateau herinrichten (vergelijkingen met Xanten).
- Maatregelen treffen m.b.t. 'lelijke' nieuwbouw HEMA, V&D en Holland Casino.
- Focus op grote projecten; durf duidelijke keuzes te maken.
- Probeer meer geschiedeniseducatie op basisscholen en middelbare scholen in Nijmegen te bewerkstelligen.
- Historische locaties in het centrum toegankelijk maken: kelders Lange Hezelstraat, gangenstelsels onder Grote Markt, Latijnse school en andere historische gebouwen.

- Aandacht voor geologie (ijstijden).
- Zorg ervoor dat de opgravingen bij de Bastei blijvend en duurzaam zichtbaar worden gemaakt.
- Aandacht voor vestingwerken en poorten.
- Betere toelichting en onderhoud van het Valkhof (ook totaalplaatje door de tijd heen weergeven).
- Indien meer aandacht voor specifieke perioden, dan komen Romeinen en WO II het meest voor.
- Ook aandacht voor de recente geschiedenis, die staat veel dichterbij ons. Realiseer je dat het heden het verleden van de toekomst is: leg vast, documenteer. Ook aandacht voor de Waal past hier goed bij.
- Wandelingen en borden door de tijd heen: (grafische) tijdlijnen, verhaallijnen door de eeuwen door de stad, kruisverbanden leggen etc.
- Er zijn al genoeg ideeën. Voer die eerst uit.
- Bij aankomst in Nijmegen zichtbaar maken dat je in de oudste stad bent: aan de grote wegen, op het centraal station.
- Aandacht voor historie in de wijken (bijv. Dukenburg), werkgroepen, historiserend bouwen en renoveren, informatieborden woonwijken.
- Aandacht voor alledaagse geschiedenis en gewone man. Ook de minder fraaie kanten belichten, zoals onderdrukking Bataven, horige boeren in de Middeleeuwen, omstandigheden van fabrieksarbeiders, lot van Joden in WO II.
- Iets doen met de oude tramlijn (of oude tram weer laten rijden).
- Benut lege etalages verlaten winkelpanden in de binnenstad.
- Verzorg historische wandelen voor nieuwe studenten, bewoners en vluchtelingen.
- Verbied (neon)reclame op oude panden en historische gebieden.
- Meer aandacht voor Marike van Nimwegen. Bijvoorbeeld een jaarlijkse theatervoorstelling op de Grote Markt.
- Meer aandacht voor historie tijdens de Vierdaagse.

Bij de genoemde ideeën komen de volgende tegenstellingen naar voren:

- Meer zichtbaar maken met reconstructies en/of visualisaties tegenover het uitsluitend tonen van origineel materiaal.
- Spanning tussen heden en verleden: nog meer aandacht voor de geschiedenis tegenover concentreren op heden en vooruitgang.
- Voor- en tegenstanders voor herbouw van donjon.